

Стојан (Митровић) Јанковић (Жегар, [Обровац](#), прва половина 17. вијека – Дувно, 23. август 1687) био је котарски ускок, сердар и јунак у народним пјесмама.

Био је син познатог морлачког (српског) сердара Јанка Митровића из Жегара у Горњој или Обровачкој Буковици. Слиједио је очеву ратничку традицију и истакао се у борбама против Турака у Кандијском рату. У бици на Цетини почетком априла 1666. заробљен је од стране Турака и одведен у Цариград. Након 14 мјесеци проведених у заробљеништву, успио је побјећи и поново ступити у млетачку службу.

Послије Кандијског рата млетачке власти су га одликовале титулом кавалџера и дале му на дар велико имање на Исламу у Котарима. Повјеравали су му затим разне дужности у Далмацији, а за кратко вријеме су га интернирали у Млецима због устанка његовог брата, бунтовног Илије Јанковића. По избијању Морејског рата истакао се поново у многим борбама. Продирао је са својом четом до Лике, помагао заузимање Сиња од Турака 1686.

Погинуо је у нападу на Дувно.

Женио се два пута.

Неисторијску пјесму *Женидба Јанковић Стојана* (Вук III бр. 21), у преводу Елисе Воларт, искористио је Ламартин у свом спијеву

Пад једног анђела

. Позната пјесма

Ропство Јанковић Стојана

(Вук III бр. 21), мада са историјском подлогом, обрађује раширени мотив мужа на свадби своје жене. (

Енциклопедија Југославије

).

Бошко Десница у свом раду *Смрт Стојана Јанковића и сеоба римских фрањеваца у Далмацији* (Магазин Сјеверне Далмације, 1934, стр. 38), у

фусноти наводи да је

Стојан Јанковић погинуо

23. августа 1687, пуна два мјесеца прије Фратарске сеобе

. Неоснована је, дакле, верзија фрањевачких писаца која Стојанову личност доводи у везу с том сеобом. Иначе, нема сагласности о тачном времену Јанковићеве погибије, јер се у неким материјалима помиње 1686. година.

На 39. страни наведеног рада Бошко Десница цитира из депеше Антонија Зена (бивши которски провидур) о Стојановој смрти и сљедеће –

Погинуо је доиста онако како је и живио, као велики војник. И може се казати да је сâм потражио смрт, јер су силе биле превише неједнаке и он је против мојим опетованим заповједима хтио да погине; премда се је изразио да је његова сврха била да домами Турке у отворено поље и тако омогући план који сам с њим био засновао. [1]

Референце

1. 1. Јован Радојчић, *Срби западно од Дунава и Дрине: биографије* (2. том, стр. 92); Нови Сад, Прометеј (2009), ISBN 978-86-515-0316-3

Литература

- Бошко Десница, [Стојан Јанковић и ускачка Далмација](#) : Београд (1991) Српска книжевна задруга, ISBN 86-379-0251-0